

Monitor de transitieperiode met bloedonderzoek

Bij een zieke koe wil je weten wat de achterliggende oorzaak is. Met BoviLab, een draagbaar bloedanalyse apparaat, kan je bloedonderzoek doen bij een ziek dier. Een andere toepassing is het monitoren van de transitieperiode om zo problemen op melkveebedrijven voor te zijn.

Blijf in gesprek met de veehouder en herhaal dat de mogelijkheid er is om bloed te onderzoeken.
© Klevet Koeienpraktijk

“In de toekomst, en eigenlijk nu al wordt van de dierenarts verwacht dat ze niet alleen zieke koeien genezen, maar ook voorkomen dat ze ziek worden...”

Als rundveedierenarts ben je dagelijks bezig om problemen als ziekten, uitval, verminderde productie en verminderde vruchtbaarheid op te lossen. Wanneer je deze problemen kunt voorkomen, kun je veel meer voor de veehouder betekenen. Daarvoor is het belangrijk om inzicht te hebben in hoe het energie- en calciummetabolisme functioneert rond het afkalven, oftewel de transitieperiode. Om deze reden is BoviLab op de markt gebracht. Dit draagbare bloedanalyse apparaat is speciaal ontwikkeld voor koeien en meet onder andere vrije vetzuren (NEFA's) en beta-hydroxyboterzuur (BHBZ) tegelijkertijd.

“BoviLab is een unieke kans voor dierenartsen die vooruit willen”, zegt rundveedierenarts Mark van Kleef van Klevet Koeienpraktijk. Van Kleef is distributeur van BoviLab. “In de toekomst, en eigenlijk nu al wordt van de dierenarts verwacht dat ze niet alleen zieke koeien genezen, maar ook voorkomen dat ze ziek worden. Tel hierbij op dat 80% van de problemen op melkveebedrijven begint in de transitieperiode. Als je dit wilt verbeteren, zul je je advisering naar de veehouder erop moeten aanpassen.”

Betekenen meer voor de veehouder

Met BoviLab kan je de problemen en gebreken in de transitieperiode inzichtelijk maken. Zo komt je advies tot leven. Elke keer als je bij een koe met een transitieziekte komt, heb je de kans om een gesprek te starten over hoe je BoviLab kunt inzetten in de monitoring van de transitieperiode. Deze transitieziekte kan alles zijn, bijvoorbeeld lebmaagverplaatsing, aan de nageboorte blijven staan, mastitis of ketose.

“Van dergelijke probleemkoeien nemen we een bloedmonster om te kijken wat ze onder de leden heeft”, zegt rundveedierenarts Bert van Niejenhuis van Dierenartsengroep Rivierenland. Van Niejenhuis werkt sinds oktober jl. met BoviLab. Ook is hij een van de initiatiefnemers van VETWERK. Dit is een softwareprogramma speciaal voor dierenartsen gekoppeld aan het managementprogramma van de veehouder waarin bedrijfsprocessen op het melkveebedrijf gemonitord worden. Begeleiding van verse koeien is een belangrijk onderdeel van VETWERK. “Als we tijdens de

begeleiding meer problemen bij de verse koeien tegenkomen dan gaan we bloed testen van de droge koeien. Dat kan bijvoorbeeld zijn wanneer veehouders een andere kuil zijn gaan voeren en het niet goed uitpakt. We testen dan tussen de drie en vijf koeien per keer”, zegt Van Niejenhuis. “BoviLab kan de bedrijfsbegeleiding ondersteunen en andersom ook. Het één is onderdeel van het ander, zo versterken ze elkaar. Dat is de kracht van BoviLab.”

“Als je kunt aantonen of koeien bijvoorbeeld energietekort hebben, dan kun je meer betekenen voor de veehouder”, vertelt Van Kleef. “Bij die individuele koe met een lebmaagverplaatsing krijg je sowieso een uitslag waaruit blijkt dat ze ziek is, maar dat zie je aan de buitenkant ook. De kans dat de oorsprong voor de lebmaagverplaatsing in de droogstand ligt is groot, daarom wil je de droge koeien ook in beeld hebben.”

Bloeduitslag omzetten in advies

Ad Groenen, rundveedierenarts bij DeVeearts.nl te Leende werkt sinds december jl. met BoviLab. Bij een paar bedrijven tapt hij ieder kwartaal bloed van transitiekoeien. Sommige bedrijven zijn bijna aan de derde keer toe. “Door het elk kwartaal in te plannen houden we een vinger aan de pols. Soms tappen we ter controle alleen bloed van verse koeien. Niet altijd schort het aan de droogstand zelf, maar aan de opstart van de koeien. Een voorbeeld is bij een klant waar de koeien na het afkalven slepende melkziekte kregen. De veehouder hield de verse koeien in een apart groepje met als doel de snelheid waarmee koeien naar de lactatiepiek gaan af te remmen. Hier hebben we de introductie van de verse koeien veranderd. Ze gaan nu veel sneller het koppel in bij de hoogproductieve koeien en krijgen daar een hoogenergetisch rantsoen.”

Een beter advies

Een beter advies en een sterkere relatie met de klant, dat is wat Van Kleef wil bereiken met BoviLab. Voor Groenen is het grote voordeel van BoviLab dat je bloedanalyses niet meer door een externe hoeft uit te laten voeren. “Dat je er zelf de regie over hebt is goed voor de klantrelatie. Je kunt snel schakelen met de veehouder. De drempel voor dierenartsen is hierdoor ook lager.”

Van Niejenhuis beaamt dit. Volgens hem wordt het advies dat je dankzij BoviLab geeft beter omdat je korter op de bal zit. “Dat was voor onze praktijk een belangrijke reden om met BoviLab te gaan werken. De bloedmonsters laten we op de praktijk analyseren en diezelfde dag nog kunnen we actie

Met BoviLab laat je zien dat je de koeien gezond wilt houden. Je bent klantgerichter en betrokken bezig.
© Marleen Purmer

BoviLab aan het werk. Van de dierenarts wordt verwacht dat ze niet alleen zieke koeien genezen, maar ook voorkomen dat ze ziek worden. © Klevet Koeienpraktijk

ondernemen met de veehouder. Dat past goed bij onze manier van werken. Met de bedrijfsbegeleiding van de praktijk komen dierenartsen elke één tot twee weken op een melkveebedrijf. “Je wilt daarom niet een week wachten op de uitslag van de bloedanalyse. Aan de hand van de uitslagen van BoviLab kunnen we een advies geven en tijdens het volgende bezoek kijken of er verbetering is. Je kunt snel doorpakken”, vindt Van Niejenhuis.

Niet alleen een apparaat maar een gedachtegoed

Om dierenartsen die met BoviLab werken zoveel mogelijk te helpen om tot een goed advies te komen, heeft FarmLabo een digitale omgeving gemaakt. Op dit portal krijgen klanten toegang tot onder andere referentiewaarden en interpretaties van bloeduitslagen. Hiermee kunnen dierenartsen makkelijk een monitoringssysteem opzetten. Nadat de metingen rechtstreeks ingeladen zijn vanuit BoviLab, wordt de data in vier grafieken weergegeven: energie, calcium, eiwit en risicofactoren hypocalcemie. “Dierenartsen kunnen de referentiewaarden aanpassen, het logo van de praktijk erin zetten en een tijdlijn maken. Een mooiere uitslag zorgt ervoor dat je je advies gericht kunt geven aan de veehouder”, zegt Van Kleef.

In gesprek met de veehouder

Een specifiek advies is volgens Van Niejenhuis heel waardevol. “Met algemene adviezen, zoals dat je ervoor moet zorgen dat de droge koeien genoeg vreten, los je niet meteen iets op. Specifieker is dat de juiste ingrediënten in het rantsoen moeten zitten. Met een specifiek advies kun je de boer laten zien wat de koe met het rantsoen doet. Je toont het met feiten aan.”

Groenen ervaart dat BoviLab een methode is om te kunnen blijven coachen. “Maar je moet het wel implementeren. Dat is op een bedrijf met 200 koeien makkelijker dan op een bedrijf met 50 koeien. Je hebt de steekproef van vijf droge en drie verse koeien nodig. Dat vraagt soms om een planning. En het kostenplaatje voor een groot bedrijf is gunstiger dan dat voor het kleine bedrijf.” Groenen ziet de bloedanalyses als tool voor bedrijven die meer data nodig hebben om de transitieperiode vlekkeloos te laten lopen. Hij is ervan overtuigd dat het in gesprek blijven tijdens de behandeling van zieke koeien en herhalen dat de mogelijkheid om bloed te testen er is, ook een keer tot gebruik van BoviLab gaat leiden. Van Niejenhuis deelt deze mening: “Je merkt dat de klant ziet dat je interesse toont en de koeien gezond wilt houden. Je bent klantgerichter bezig en laat je betrokkenheid zien.” ●